

ସୀତାବିକାସ ।

ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ।

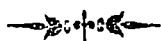
ସର—ଖଣ୍ଡିତା ।

ଅଶୋକବନେ ଜାନକ କରନ୍ତି ସେବନ । କେନନ୍ତେ ଦେଖିବି
ନେତ୍ରେ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ବଦନ । ମନକଲୁ ହେ । କମ୍ପା । ବହୁ ଏତେ କଷ୍ଟ
ଦେଲୁ ହେ । ୧ । ସ୍ବାମୀ ବୋଲ ନ ମାନି ମୁଁ ଅଇଲି ସଙ୍ଗରେ । ସେହି
ଦୋଷୁ ବୁଦ୍ଧ ହେଲି ଅସୁରଙ୍କ ପୁରେ । ବୁଦ୍ଧି ହୀନ ହେ । ନ ମାନିଲୁ
ସ୍ବାମୀଙ୍କ ବଚନ ହେ । ୨ । କୈକେୟୀ ଭୟରେ ଆମ୍ଭେ ବନକୁ
ଅଇଲୁ । ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଭ୍ରତ ସଙ୍ଗେ ଚାଲି ଶୁଣିଲୁ । ତଥବାଣୀ
ହେ । ସୁମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଖରୁ ଶୁଣି ହେ । ୩ । ମନ୍ତ୍ରସଦାସୀ ତାହାକୁ
ଅନେକ କହିଲ । କୈକେୟୀର ମନୋବାଞ୍ଛା ବହୁ ପୁଣ୍ଡିକଲ । ଭକ୍ତ
ଥିଲେ ସେ । ମନ୍ତ୍ରସର ଚିତ୍ର ବୋଧ ହେଲେ ସେ । ବନବାସ ଦୁଃଖ
କଷ୍ଟ କିଛି ନ ପାଇଲି । ଶାସନ ଶ୍ରୀମୁଖ ନିମିତ୍ତ ଦୁଃଖ ପାଶୋଇଲି ।
ସାରବର ହେ । କା ମୁଖୁ ଗୁଣି ହୋଇଲି ମିତ୍ର ହେ । ୪ । ସାନୁଜ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାର ଅଇଲେ ଗୋଡ଼ାଇ । ସୁମିତ୍ରାନନ୍ଦନ ମନେ ଅନ ନ
ଧରଇ । ଜଗିଥାଇ ସେ । ସନ୍ଧକୁ ବସି ଉନିତ ହୋଇ ହେ । ୫ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗୁଣ ସୁମର କରନ୍ତି ସେବନ । କେଣେ ଲୁଗୁଇ ରଖିଲ ତନ୍ତ୍ରମା
ବଦନ । ଗୁଣ ଗୁଣି ହେ । ତୁମ୍ଭ ପାଇଁ ନେତ୍ର ବହେ ପାଣି ହେ । ୬ ।
ଫଳ ମୂଳ ବନୁ ଆଣି ଦିଅ ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ! କପର ସୁଝିବ ମୁହଁ ତୁମ୍ଭ
ଏତେ ଗୁଣ । ଉପକାର ହେ । ଯେତେ କରୁଥିଲୁ ବଢ଼ିମୋର ହେ ॥
ତଉଦବସେ ପାଇ ସଙ୍ଗେ ଆମ୍ଭର । ସାବତଜନନୀ ସୁତ ବୋଲି ନ
ବିଚାର । ସେବାଇଲ ହେ । ରତ ଦନ ଜଗି ବସିଥିଲୁ ହେ । ୭ ।

କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟେ ବିଳମ୍ବ କରିଲି ତୁମ୍ଭେ ଗାର । କୋପ ହୋଇଣ
 ବୋଲନ୍ତି ସେ କୋଦଣ୍ଡ ଧର । ଛଳନାହିଁ ହେ । ଯାହା ଅଜ୍ଞା କରିବେ
 ଗୋସାଇଁ ହେ । ୧୦ । ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତେ
 ରାମ । କେଉଁଦୋଷେ ବିହ୍ୱ ତାଙ୍କୁ ହେଲି ତୁ ବାମ । ଯୋଗନାହିଁ
 ଯେ । ଏତେ ଦୁଃଖ ଦେଲେ ତ କୈକେୟୀ ଯେ । ୧୧ । ମନ୍ତ୍ରଣ
 ବୋଲେ କୈକେୟୀ ରାଜାଙ୍କୁ କପଟେ । ସତ୍ୟ କରାଇଲେ ନପେ
 କସାଇ ନିକଟେ । ଛଳ କରି ଯେ । ସତ୍ୟ କଲେ ଭୁଲି ଦଣ୍ଡଧର
 ଯେ । ୧୨ । ଭରତ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ମୋର ରାଜ୍ୟକୁ ପାଳିବେ । ତତ୍ତଦ
 ବରଷ ରାମ ବନବାସୀ ହେବେ । ଏହା ଶୁଣି ସେ । ମୁହଁତ ହୋଇଲେ
 ନୃପମଣି ଯେ । ୧୩ । ପତସେବା ଅର୍ଥେ ବନେ ଅଇଲି ମୁହିଁ ।
 ଭାଇ ସ୍ନେହବଶେ ସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆସଇ ! ଲଭିବେ ହେ । ଭାଇ ସଙ୍ଗେ
 ବନକୁ ଗମନ ହେ ॥ ସାବତ ଜନନୀ ସୁତ ହୋଇ ସ୍ନେହବଶ ।
 ଆତ୍ମର ଫଳିତ ହୋଇ ଆସେ ବନବାସ । ସ୍ନେହକରି ହେ । ବନବାସ
 ଦୁଃଖ ନ ବରୁର ହେ । ୧୪ । ବିଳାପ କରନ୍ତି ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ସୁମର । ଅଯୋଧ୍ୟା ସୁଖ ଛାଡ଼ିଣ ହେଲୁ ବନଗୁର । ଆତ୍ମ ଫଳେ ହେ ।
 ବନରେ ବଞ୍ଚିଲୁ ନାନାରଙ୍ଗେ ହେ । ୧୫ । ବେନିଭାଇ ଏକ ହୋଇ
 କପର ବଞ୍ଚିବେ । ମୋତେ ତ ନ ଦେଖି ମନେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇବେ ।
 ମନ୍ଦ ବିହ୍ୱ ରେ । ବଧି କାନ୍ଦୁଥିବେ ବେନି ଭାଇ ରେ । ୧୬ । ବିଳାପ
 କରନ୍ତି ସୀତା ରାମ ଶୁଣ ଶୁଣି । ମୁହିଁ ଗୁଣାକୃଣୀ ଦେଖି କନକ
 ମୃଗୁଣୀ । ଶ୍ରଦ୍ଧା କଲି ଯେ । ମୃଗ ମାର ଦିଅ ମୁଁ ବୋଇଲି ଯେ । ୧୭ ।
 ବୋଲି ନ ଭାଙ୍ଗିଣ ପ୍ରଭୁ ମୃଗ ମାର ଗଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଜଗାଇଣ
 ଶ୍ରୀରାମ ଧାଇଁଲେ । ମୃଗ ତାକ ଯେ । ହେ ଗାର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋତେ ରଖ
 ହେ । ହାହ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ମୁହିଁ ମନେ ଭୟ କଲି । ଶୀଘ୍ର ଯାଅ ଲଭିବେ
 ବୋଲିଣ ବୋଇଲି । ସଉମିତ୍ର ଯେ । ଧନୁଶର ଧରିଲୁ ଝଟିତ ସେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅନ୍ତର ଦେଖି ବିଶ୍ରବାର ବଞ୍ଚି । ଗୌରୁ ଆଣିଣ ମୋତେ

ଏଠାରେ ରହିଛି । ବର୍ଷକର ସେ । ଜଗାଇଛି ଲକ୍ଷେକ ଅମୁଷ୍ଟି ଯେ ॥
 କେଉଁ ତପବଳେ ତାକୁ ଧରିଛି ଧରଣୀ । କ୍ଷତ୍ରିକୁଳେ ଜାତ
 ହୋଇ କରେ ଶୈଳୀ କୃତ୍ତି । ନାଶ ଯିବ ଯେ । ରାମ କାଶ୍ତେ
 ସବଣେ ମରବ ଯେ । ୨୨ । ସୁଚର୍ଣ୍ଣ ଲଙ୍କା ଭୁବନ ହୋଇଯିବ ଶୂନ୍ୟ ।
 ଏଡ଼େ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ ତା କ୍ଷଣେ ହେବ ଚୂର୍ଣ୍ଣ । ମୁହଁ ସଜା
 ହେ । ମୋହ ଡୋପେ ନାଶ ତା ସମ୍ପତ୍ତି ହେ । ୨୩ । ଅଯୋଧ୍ୟା
 ଦେଶ ନୃପତି ନାମ ଦଶରଥ । ଅମୁଷ୍ଟିକ ହୋଇଥିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ
 ନାଥ । ପୁରପାଇ ହେ । ଯାଗକଲେ ମୁନିଙ୍କି ଅଣାଇଁ ହେ । ୨୪ ।
 ଋଷ୍ୟଶୃଙ୍ଗ ଯାଗ କଲେ ବିଧି ଅନୁସାରେ । ଚରୁ ଅଳ୍ପ ଦେଲେ ନେଇ
 ନୃପଙ୍କେ କରେ । ନୃପମଣି ଯେ । ଚରୁ ବାଣ୍ଟି ଦେଲେ ତନୁରାଣୀ
 ସେ । ୨୫ । କୌଶଲ୍ୟା । ଗର୍ଭରୁ ଜାତ ହେଲେ ରଘୁନାଥ । କୈକେୟୀ
~~ତାକୁ ଜନନୀ ହୋଇଲେ ଭରତ । ଭୃଷ୍ଟ ଦିନ ସେ । ହୁନିବାଗର୍ଭରୁ~~
 ଜନ୍ମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯେ । ୨୬ । ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନନ୍ଦ ହେଲେ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଠାରୁ ।
 ଗୁରୁପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ହେଲେ ରାବିଙ୍କ ଚରୁରୁ । ତାହା ଶୁଣି ହେ । ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଲେ ନୃପମଣି ହେ । ୨୭ । ବହୁତ ଉତ୍ସବ ହେଲା ଅଯୋଧ୍ୟା
 ନଗରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ରାମଜନ୍ମ ବିଶାଳ ସମାଚାର । ଶୁଣି ଜନେ
 ହେ । ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ରାବିନାମେ ହେ । ୨୮ । ଜନକରାଜା ନନ୍ଦନ
 ନାମ ମୋର ସୀତା । ଧନୁ ସ୍ତବ୍ଧର କରଥିବେ ଅମ୍ଭ ପିତା । ମିଥୁଳାରେ
 ଯେ । ଲକ୍ଷେ ନୃପ ଆସିଣ ସେଠାରେ ଯେ । ୨୯ । ଶିବକୋଦଣ୍ଡକୁ
 ଭଙ୍ଗି ନ ପାରିଲେ କେହ । ସମସ୍ତ ନୃପତି ଥିଲେ ତହିଁ ବୁଣ୍ଡ ହୋଇ ।
 ଧନୁ ଦେଖି ସେ । ଭୟରେ ବୁଜିଲେ ବେନି ଅଖି ସେ । ୩୦ ।
 ଶିବକୋଦଣ୍ଡକୁ ଭଗ୍ନ କଲେ ରଘୁପତି । ଦେଖିଣ ଭୟ ପାଇଲେ ଲକ୍ଷେକ
 ନୃପତି । ସେହି କାଳେ ହେ । ବନମାଳା ଦେଲେ ରାମ ଗଲେ ହେ । ୩୧ ।
 ମିଥୁଳାରେ ବିଭା କଲେ ଜନକ ରାଜା । ମୋତେ ଦେନି ରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ଅଯୋଧ୍ୟା ଗମନ । ରଘୁବୀର ସେ । ପଥରେ ଭେଟିଲେ ପର୍ଶୁଧର

ହ । ୩୧ । ବେଳେ ଶିବ କୋଦଣ୍ଡ ଭରୁ କଲୁ ରାମ । ଅମ୍ବର ଧନୁ
 ଉଲେ ଜାଣିବୁ ତୁ କର୍ମ । ଧନୁଧର ହେ । ଏତେ ବୋଲି ବଢ଼ାଇଲେ
 ର ହେ । ୩୩ । ଯମଦଣ୍ଡି ସ୍ତବ ଧନୁ ଧର କର ରାମ । ଶର ସଜ୍ଜ
 ଶିବାକୁ ଦେଖାଇ ବସନ । ଉଦ୍ରା ହେଲେ ସେ । ପଶୁ ଦେଖି ଚିତ୍ତେ
 ଯୁ କଲେ ଯେ । ୩୪ । ପଶୁ ବୋଲେ ଅକାଶକୁ ବନ୍ଦ ହେ ।
 ଶତ । ତାଙ୍କ ବେଳେ ସ୍ବର୍ଗକୁ ବିକ୍ଷେପେ ଉଦ୍ଧୃତ । ପଶୁ ଦେଖି
 ହ । ପଳାଇଲେ ହେଉ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ ହେ । ୩୫ । ପଶୁଧର
 ଧରଣେ ଶୁଣୁ ପଳାଇ । ଏତେ ବଡ଼ କ୍ଷତି ହୋଇ ସ କ୍ଷାତେ ନ
 ହେ । ଗୁଲିଗଲେ ସେ । ମହାବଳବନ୍ତ ପଳାଇଲେ ସେ । ୩୬ ।
 କବିଂଶ ବାର ପୁଅ ନିକଟ ସେ କଲେ । ମହାପରାଜୀ ପଶୁ ଉନ୍ମୁକୁ
 ଧରଲେ । ଦେଖିଥିଲ ହେ । ଯେ ଦିନୁ ପ୍ରାକର୍ମ ଜାଣିଥିଲେ ହେ । ୩୭ ।
 ମୁଁ ଯାହାଙ୍କା ହୋଇ ଅକାଶା ହୋଇଲି ଅମ୍ବୁଧରରେ ଅମ୍ବୁଧର ମଧ୍ୟେ
 ଯି ହେଲି । ରଘୁନାଥ ହେ । ଦୁଃଖିଜନର ଫେଡ଼ ଆଇଁଦ ହେ । ୩୮
 ଯେ ପ୍ରାକର୍ମ ଉନ୍ମୁର ବେଉଁଅଡ଼େ ଗଲ । ଶର ଦାନବ ଆଶିଶ
 ମାତେ ବନ୍ଦ କଲ । ସବୁମିତି ହେ । ତୁମ୍ଭେ ପର ଅଟ ମହାସବି
 ହ । ୩୯ । ଏତେ ସ୍ବେଦ କର ନୋତେ ପାଶୋରଣ ଦେଲି ଯେଉଁ
 ପରାଧ କଲି କ ଦୋଷ ଦେଖିଲ । ମୁଁ ମୋତେ ହେ । ଦୟାକିଷ୍ଟ
 ଯୁ ନାହିଁ ଚିତ୍ତେ ହେ । ୪୦ । ମୋତେ ପାଶୋର ରହଇ ରଘୁକୁଳସାର
 ଯତକ ଜୀବନ ଖଣି କସ କରବଇଁ । ପ୍ରାଣେଶ୍ବର ହେ । ଗଦାଧରକୁ
 କାର କର ହେ । ୪୧ ।

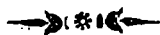

ଦ୍ବିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ।

ରାଗ—କଳହଂସ ଜେଦାର ।

ମହେଶ୍ବରଙ୍କୁ ପୂଜାକଲେ ପାଞ୍ଚତ । ଜାନକା ଦେବିଧାର ପୌଲସ୍ୟ
 ତ ଯେ । ଲଙ୍କାନଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କେହୋ । ଶୁଣି ଶଙ୍କର

ହୃଦ ରାମ ଶରରେ ଛିଡ଼ିବ ତୋହର ମାଥ । ୨ । ସୀତା ବଚନ ଶୁଣି ।
 ହୋଧେ ସେ ବଂଶପାଣି । ସହସ୍ରେକ ରାକ୍ଷସୀକି ଜଗ'ଇ ପୁଣି । ୩
 ଯେହ୍ନେ ଜାନକ ମୋତେ । ଭଜିବଇଁ ନରତେ । ସେ ଉପାୟକର
 କହୁଗଲା ଭୁରତେ । ୪ । ତହୁଁ ରାକ୍ଷସୀଗଣ । ଧୀତା ପାଶେ ବେଢ଼ିଣ ।
 ନାନା କଟୁ କହୁଥାନ୍ତି ଯେ ଗରଜଣ । ୫ । ତହୁଁ ରାମଦରଶୀ । ଶିରେ
 ଦେଇଣ ପାଣି । ବଦନକୁ ଗୋଡ଼ ବସିଥାନ୍ତି ଧରଣୀ । ୬ । ଯହୁଁ
 ମୋହର ବର । ପ୍ରଭୁ କୋଦଣ୍ଡ ଧର । ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗୁ ବହୁ ମୋତେ କଲା
 ଅନ୍ତର । ୭ । ମାତା କୈକେୟୀ ମନ । ଯୋଗୁଁ ହେଲା ପ୍ରମାଦ ।
 କଥଟେ ବନେ ପଶିଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର । ୮ । ଶୁର ରାବଣ ଦୁଷ୍ଟ ।
 ଅଟେ ଏଡ଼େ ପାପିଷ୍ଠ । ଶୂରରାଜ ଆଣିଛି ନିଷ୍ଠେ ହୋଇବ ନଷ୍ଟ । ୯ ।
 ହୋଧେ ସୀତା ନନ୍ଦନ । ଦଶେ ଅଗ୍ନି ସମାନ । ସ୍ବର୍ଗେ ଥାଇ ଦେଖିଲେ
 ତା ଚତୁରନ୍ତନ । ୧୦ । ରାଜ ପାକଶାଫନ ବ୍ରହ୍ମା ଭାଷେ ବଚନ ।
 ଅଗ୍ନିର ସଦୃଶ ଦଶେ ସୀତାଲେତନ । ୧୧ । ଯେବେ ରୋଷ ଦୃଷ୍ଟିରେ ।
 ଶୁହୁଁ ଦେବେ ସେ ବାରେ । ତନୁପୁର ଭଗ୍ନ କର ପାଇବେ ଖରେ । ୧୨ ।
 ସତା ଅଶୋକବନେ । ଛନ୍ତି ଦୁଃଖିତ ମନେ । ଅମୃତ ଘେନିଣ ତୁମ୍ଭେ
 ଯାଅ ବହନେ । ୧୩ । ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମା ଉତ୍ତର । ଇନ୍ଦ୍ର ତହୁଁ ସଦୃଶ ।
 ସୁଧା ଘେନି ବସୁଧାକୁ ହେଲେ ବାହାର । ୧୪ । ଦେବଗଣ ସଙ୍ଗରେ ।
 ବଇଦେହୀ ପାଶରେ । ପଛତୟୁ ଦେଲେ ପ୍ରଣମିଲେ ପୟରେ । ୧୫ ।
 ଦେବେ ବୋଲନ୍ତି ମାତ । ତୁମ୍ଭେ ଭୁଞ୍ଜ ଅମୃତ । କ୍ଷୁଧା ଶାନ୍ତି ହେବ
 ଦଶ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ୧୬ । ଧୀତା ଅମୃତ ନେଲେ । ସୁଖେ ଭୋଜନ
 କଲେ । ଅସୁରାଏ ତ ଏହା ନ ଜାଣି ପାରିଲେ । ୧୭ । ଦେବେ ନମି
 ବହନ । ଗଲେ ସ୍ବର୍ଗଭୁବନ । ଗଦାଧର ସାହୁ ଗୀତ କଲା ରଚନା । ୧୮ ।

ସମାପ୍ତ ।

ଶ୍ରୀ ଅଭିନବରାମ ରାମକବି କଟକ ନାରାୟଣ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ୧୯୨୭

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତକମାନ କଟକ ଆଲମଗ୍ନବଜାର
ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ଯାଦୁ ଓ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଯାଦୁଙ୍କ ଠାରେ ଡାକ୍ତର କଲେ
ଅନାୟାସେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

, ଚପଟିଲ ।

ସୀତାବିଳାସ	ଟ ୦ ୧୯	।	ଗୁରୁତ୍ବଗୀତା	ଟ ୦ ୩
ରାମବିଳାସ	ଟ ୦ ୧୯	।	ବରହସ୍ପତି	ଟ ୦ ୧୯
ମଙ୍ଗଳା ଶାରଳାସ୍ତୁତି	ଟ ୦ ୧୭	।	ଦିଅରଭାଇ ରହସ୍ୟ	ଟ ୦ ୧୭
ଅରତହାଣ ୩୪ଶା	ଟ ୦ ୧୯	।	ପଦ୍ମାବତୀ ଦୃଶ୍ୟ	ଟ ୦ ୩
କଳିମୁଗ ୩୪ଶା	ଟ ୦ ୧୯	।	ସବାଶିଆ ପୁଅଙ୍କ	ଟ ୦ ୩
ବା ଚଉତିଶା	ଟ ୦ ୧୭	।	ରୁକ୍ମଶାଗତ ରାଜା ଓ	
ନଳ ନାଳ ଚଉତି	ଟ ୦ ୧୭	।	ମୋହନକନ୍ୟା ପୁଅଙ୍କ	ଟ ୦ ୩
ନୃତ୍ୟକର୍ମ ଓ ଟୀକା		।	ଖୁଲିଶାଦେଇ କାମ	ଟ ୦ ୧୭
ଭଗବତ	ଟ ୦ ୧୭	।	ଦାଇକା ମାଳିକା	ଟ ୦ ୧୭
ନାମସଂକୀର୍ତ୍ତନ	ଟ ୦ ୧୭	।	ଗୁଣକ୍ୟଶ୍ଳୋକ	ଟ ୦ ୩
ନାମକୀର୍ତ୍ତନ	ଟ ୦ ୧୭	।	ଅଷ୍ଟଶୁକର	ଟ ୦ ୧୭

କେହି ଗ୍ରାହକ ଅଧିକ ଟଙ୍କାରେ ପୁସ୍ତକ କିଣି
କମିଟି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ।

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଯାଦୁ, ରୁକ୍ମ ଶ୍ରେଣୀ ।

ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ମକରଧୂଜ ମିଳେ ତୋ ୧ ଲାକୁ ଟ ୪୯

ଆଲମଗ୍ନବଜାର
ପେ. ଅଃ ବନ୍ଧୁବଜାର, କଟକ

ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ଯାଦୁ
ରୁକ୍ମଶେଲର ।